

Moldoveanu

Pot na najvišji vrh Romunije

✍ in 📷 Jurij Senegačnik

Na sedlu Portița Viștei. Desno je predvrh, levo zgoraj pa pravi vrh Moldoveanuja.

Ideja za vzpon na ta (med Slovenci) malo znani vrh se je utrnila skoraj mimogrede. Poleti 2008 sem šel za nekaj dni napol službeno čez Madžarsko v Romunijo. S tem se je ponudila lepa priložnost, da skočim še na kak vrh v romunskih Karpatih. Sin Jure je bil takoj za to, da gre zraven, pri čemer je vztrajal, da se vzpenja prav na najvišji vrh Romunije.

Najino izhodišče za vzpon na Moldoveanu je bil kraj z zvenečim imenom Victoria, ki leži nekaj kilometrov od glavne ceste Arad–Brașov v bližini reke Olt. To je ena pomembnejših romunskih rek, ki na tem območju teče od vzhoda proti zahodu, in sicer severno od pogorja Munții Făgăraș (izg. Munti Fagaraș), kjer leži najvišji vrh Romunije.

IZHODIŠČE VICTORIA IN POT PO GOZDNI CESTI

Lep kažipot z napisom Victoria, ki te usmeri z glavne ceste proti jugu, vzbuja pričakovanje, da boš prispel v slikovito gorsko turistično letovišče. Lega v severnem vznožju najvišjega vrha v državi ter zveneče ime kraja ti razvnameta domišljijo, da pričakuješ vsaj nekakšen romunski Garmisch Partenkirchen. Realnost pa je bila za naju osupljiva, še posebej ker sva v kraj prišla okoli polnoči, ko je pač vse videti precej drugače. Izkazalo se je, da je Victoria industrijsko mesto z okoli 10.000 prebivalci. V zgornjem delu kraja sva levo od ceste spremljala veliko industrijsko cono, ki nama je vsaj ponoči delovala

zelo odbijajoče. Ko sva na neki točki ugotovila, da je promet naprej prepovedan za vsa vozila, sva se poslužila stranske ceste v levo. Sam si je sredi noči ne bi izbral, a je Jure ugotovil, da jo romunska planinska karta prikazuje kot »ta pravok«. Ne glede na to sem naslednje kilometre nad Victorijo vozil precej sumničavo, saj ni bilo skoraj nobenih znamenj, da je to res pot do najvišjega vrha v državi. Pa je bila. Kmalu se je potrdilo, da sva na pravi gozdni cesti, dolgi 9 km, ki pelje od Victorije najprej proti vzhodu oz. jugovzhodu, nato pa skoraj premočrtno proti jugu po eni od vzporednih dolin ob deročem potoku Viștea Mare na severnih pobočjih Moldoveanuja in sosednjih gora. Te doline so rečnega nastanka, ne posebej globoke, imajo pa sorazmerno močne vodotoke.

Gozdna cesta je postajala vedno slabša in nekako na dobri polovici sva naletela na nekakšno zaporo v obliki velike veje, položene povprek. Tja jo je po vsej priliki namestil možki iz skrivnostne hiše, postavljene ob deročem vodotoku v soteski nekaj deset metrov pod cesto. Ko sva ugibala, ali naj greva naprej, je silovit lajež pri hiši očitno spodbudil možkega, da je stopil iz hiše, nervozno tekal sem ter tja in s pogledom iskal vsiljivce, ki sredi noči kalijo njegov spanec. Utrujen po šestnajstih urah vožnje in *znerviran* zaradi neskončnih prometnih zastojev na romunskih cestah sem samo še čakal, kdaj bo šel v hišo in se vrnil s kakšno dvocevko. Zato sva obrnila avto in zapeljala nekaj sto metrov nazaj, kjer psa in njegovega lastnika nisva mogla več vznemirjati. Odprla sva šotor na strehi avtomobila, zlezla vanj in zaspala do petih zjutraj.

VZPON NA VRH

Ko naju je ob zori zbudila budilka, se nama gozdna cesta naenkrat ni več zdela tako grozljivo slaba kot sredi noči. Zato sva se odločila, da se z avtom zapeljeva, do koder bo šlo, in to je bilo kaj kmalu za točko, kjer pod cesto stoji prej omenjena hiša. Po približno pol ure hoje sva prišla do dejanskega konca ceste, kjer sva našla parkirano že precej dotrajano dacio. Očitno se z nekaj vneme da do tja pripeljati, čeprav nimaš terenskega vozila. Ob koncu ceste stoji tabla, ki te opozori, da je do Moldoveanuja še 6 ur hoje.

Pot naprej je vzorno označena z rdečimi trikotnimi markacijami. Najprej te vodi ob deročem potoku, ki ga sprva prečkaš po lesenem mostu, kasneje pa kar po smreki, ki jo je neurje podrlo čez rečno strugo. Tamkajšnji most je očitno odneslo. Prvi del poti poteka skozi bujne gozdove ob rečni strugi. Rastlinstvo me je zaradi obilice vlage marsikje spominjalo na potepanja skozi tropski deževni gozd. Voda

v obliki manjših potočkov vseskozi priteka na pot tudi po pobočjih, saj se Moldoveanu nahaja na območju vododržnih metamorfnih kamnin. V zatrepu doline je precej velika krnica Hârtopul Urșilor, kjer je gozda nepreklicno konec. Pričakoval sem kakšno večjo planšarsko stavbo z živino, vendar sva naletela le na silno skromno kamnito bivališče za pastirja. Šele tu, v pravem osrčju gora, sva prvič naletela tudi na ljudi. Nekaj šotorov, okoli katerih so naju zvedavo pričakali češki planinci, je razbilo naravnost mučen vtis, da sva edina obiskovalca teh gora. Nekoliko stran sva opazila še en šotor z mladim parom neznane narodnosti. Če greš po tej poti na Moldoveanu, se očitno nekako razume, da boš s seboj nesel tudi šotor. Druge poti iz ostalih dolin so, kot kaže, samo še daljše, vendar lahko ob nekaterih naletiš tudi na planinske postojanke, kjer se da prespati.

Občutek, da le nisva edina »norca« v teh gorah, je bil zelo prijeten. Malce sva pokramljala z mladimi Čehi, potem pa odšla naprej proti sedlu na glavnem grebenu, od koder ni več daleč do vrha. Najino pozornost je pritegnila neverjetno velika čreda ovac, ki je štela vsaj 300 glav. Pastir jo je vodil po pobočjih, ki so se mi od daleč zdela primerna kvečjemu za gamse. V naših gorah na takšnih pobočjih ne pase več noben pastir. Ko sva po nekoliko bolj strmem vzponu končno prispela na sedlo Portița Viștei na grebenu nedaleč od vrha, sva začela srečevati planince, ki so na Moldoveanu prihajali iz drugih smeri. Skoraj vsi so bili mlajši od 30 let, s seboj pa so povečini nosili penasto gumo in spalne vreče. Planinskih koč očitno ni dovolj, čeprav sva le deset minut od sedla na grebenu opazila bivak. Izkazalo se je, da so bili vsi preostali planinci Romuni, za katere sva ugotovila, da gre v veliki meri za izobražene mlade ljudi, ki so dobro govorili angleško. Na osnovi tega sva naredila hitro oceno romunskih planincev, ki pa je seveda lahko tudi napačna. Pri njih očitno ne gre za kvantiteto, ampak za kvaliteto. Ni jih veliko, tisti ki pa hodijo v gore, so »ta pravi«. Vsi, s katerimi sva govorila, so bili na večdnevni turah in ne na enodnevni, tako kot midva.

Zadnje pol ure hoje žal nisva več imela razgleda, saj je megla zakrila vrh Moldoveanuja. Tam je obeležje z več kovinskimi ploščicami z različnimi sporočili. Prijazna romunska planinka nama jih je sama od sebe z veseljem prevedla v angleščino. Ob prijetnem kramljanju z vsemi, ki so bili z nama na vrhu skoraj celo uro, sva dobila občutek, da so naravnost počaščeni, da sva prišla v njihovo deželo »počastit« njihov najvišji vrh. Ljudje s pravim planinskim srcem očitno širom sveta razmišljajo enako.

Vse poti na Moldoveanu so v tehničnem pogledu enostavne, vendar brez izjeme tudi dolge. V najboljšem primeru vzpon traja vsaj 6 ur, vendar gre povečini za vsaj 7 ali 8 ur dolge vzpone. Priporočljivo je večdnevno grebensko prečenje pogorja Munții Făgăraș, pri čemer lahko spimo tudi v planinskih postojankah. Romuni imajo na voljo dokaj dober planinski zemljevid pogorja.

Ena najkrajših poti na vrh je iz kraja Victoria v severnem vzhodju. Od glavne ceste Sibiu–Brașov pelje do Victorije asfaltirana cesta, ki se v zgornjem delu kraja spremeni v široko betonsko cesto. Po njej se peljemo desno od industrijske cone v zgornjem delu kraja do velikega napisa Viromet, kjer izberemo prečno cesto levo proti vzhodu.

Ta nas najprej vodi skozi zgornji del industrijske cone, potem pa zapusti zadnje hiše, preči travniške in počasi zavije desno proti jugu v gozdno dolino potoka Viștea Mare. S terenskim vozilom se lahko od Victorije dalje peljemo še okoli 9 km, z navadnim avtom pa le dobro polovico te razdalje. Pot v nadaljevanju je orientacijsko nezahtevna in povsod skrbno markirana. Ko pridemo na sedlo Portița Viștei na glavnem grebenu, slabo uro pod vrhom, se lahko v primeru slabega vremena za tečemo v približno 10 minut oddaljeno zavetišče (majhna zidana stavba). S sedla potrebujemo po grebenu približno pol ure do predvrha, od koder je na glavni vrh še 15 minut hoje po nezahtevnem skalnem grebenu. ●

Planinci okoli obeležja na vrhu Moldoveanuja

